هەر سەرۆک جاشێک ژیانی زۆرتر لە هەزار کوردی لە مردن پاراستووە، مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان وەک نموونە! بەشی دەیەم

سێشەممە 23.11.2010
دەرسیم دیبەگەیی
Darsim2006@hotmail.com

ئیبراهیمی شێخ نەسرەدین بەرزنجی سەرۆک جاشی فەوجی (102)ی جاشە سووکەکان کە ئێستاکە سەربە بزووتنەوەی گۆڕانی نەوشیروان مستەفایە، لە رروونکردنەوەیەکدا کە لە رۆژنامەی هاولاتی، ژمارە (651)ی رۆژی چوارشەممە، رێکەوتی (4.8.2010)دا، کە لە لاپەڕە (17)دا بلاوکراوەتەوە، باسی ئەوە دەکات کە هەر سەرۆک جاشێکی سەدام و بەعس توانیوێتی لە سەروو هەزار کورد بپارێزێت لە مردن و تیاچوون. سەرەتا دەمەوێت ئەوە بڵێم کە ناوونیشانی ووتارەکەم لە لێدوانەکەی ئەو وەرگیراوە، پاشانیش دەمەوێت چەند نموونەیەک هەڵبژێرم لەو سەرۆک جاشانەی سەدام کە گوایە بە قسەی سەرۆک جاشی فەوجی ناوبراو ژیانی هەزار کوردیان پاراستووە، با بزانین قسەی سەرۆک جاشی ناوبراو وا دەردەچێت یان نەک پێچەوانە بەڵکو هەندێک سەرۆک جاش بە دەیان و سەدان هاووڵاتی و پێشمەرگەیان شەهیدکردووە!

پێویستە ئەوە بڵێم، سوپاسی هەموو ئەوانە دەکەم کە هەر هەڵەیەک یان ناتەواوییەک لە نووسینەکانمدا هەبێت، هەوڵی راستکردنەوە و پڕکردنەوەی ناتەواوییەکان دەدەن، چونکە بەدڵنیایی نامەوێت شتێک بنووسم کە وانەبێت، ئەگەر هەر هەڵەیەکیش لە نووسینەکانمدا هەبێت بەزووترین کات هەوڵی راستکردنەوەی دەدەم، بەڵام کاتێک کە هەڵەیەکی بێ مەبەست روودەدات و خۆم پێم خۆش نییە، کەچی کەسانێکی پاشەڵ پیس و گەورە بوو لە تەوێڵەی جاشایەتی بیانەوێت قسەی ناشیرینم پێ بڵێن (کە جاشی دڕاو هەر جاشە لە هەر کوێیەک بن)، تەنیا پەندێکی (ئاری)یان بە نموونە بۆ دێنمەوە کە دەڵێت: (هیچ بەرکەوتنێکی ئەو جۆرە کەسانە نامشکێنێ، نەک لەبەرئەوەی لە پۆڵا دروست کرابم، بەڵکو ئەوەی کە زامدارم دەکات، ئەوەندە ناهێنێ لەپێناویدا بشکێم).

لە بەشی دەیەمدا، موحسین عەبدوڵڵای ناسراو بە (مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان) وەکو نموونە دێنینەوە، کە بەمشێوەیە لە پەرتووکی (ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان)دا باسی کراوە.

موحسین عەبدوڵلا ناسراو بە مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، فەرماندەی مەفرەزەی تایبەت. ناوبراو خەڵکی گوندی گردەچاری بەڕەناتی بوو، پێشتر سەربە رێکخستنەکانی هێلی گشتیی کە یەکێک لە باڵەکانی ناو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو.

بۆ یەکەم جار مامۆستا موحسین عەبدوڵلام لە بەهاری ساڵی (1981)دا ناسی کاتێ کە هاتە سەردانی شەهید جەمیل ئەحمەد مەحمودی ئامۆزازام و شەهید تەحسینی برام لە ژووری سێدارەی موسڵ، گوایە دەیەوێت بەرلەوەی بڕوات و بچێتە ریزی هێزی پێشمەرگەی کوردستان، خواحافیزی لە شەهیدان بکات.

مامۆستا موحسین عەبدوڵلا لەگەڵ دەستگیرکردنی برام، ئامۆزازام و کۆمەڵێک هاوڕێی تری رێکخستنەکانی کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان فەرمانی گرتنی بۆ دەرچوو بوو، کەچی هەر لە یەکەم رۆژی یەکتر ناسینماندا دوای ئەوەی خۆم گوێم لێبوو قسەی بۆ شەهید جەمیل دەکرد کە گوایە دوای گیرانی ئەوان خۆی شاردۆتەوە بەڵام واستەیەکی زۆر گەورەی بۆ کراوە و ئینجا خۆی رادەستی ئەمنی بەلدە کردووەو ئەوانیش لێی خۆشبووینە، یەکسەر گومانێکی زۆر کەوتە ناو دڵم و دەستبەجێ بە شەهیدان (جەمیل و تەحسین)م گووت کە مامۆستا موحسین جێگای گومانە و باوەڕی پێنەکەن و هاتووە تاوەکو زانیاریتان لێ وەربگرێت و بیگەیەنێتە ئەمنی هەولێر، کەچی ئەوان ئەو قسانەی منیان پێناخۆش بوو، بەتایبەت شەهید جەمیل کە لێشم تورەبوو لەسەر ئەوەی چۆن دەکرێت هاورێیەکی کۆمەڵە تاوانبار بکەم بەوەی کە پیاوی رژێمە.

دوای ئەو سەردانەی مامۆستا موحسین بۆ لای زیندانییانی ژووری سێدارەی موسڵ، شاری بەجێهێشت و خۆی گەیاندە ناو هێزی پێشمەرگەی کوردستان. دوای یەکگرتنەوەی هێلی گشتیی و بزووتنەوەی سۆسیالیستی کوردستان و پێکهێنانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانی کوردستان لە ئاکامی یەکگرتنەوەی ئەو دوو باڵەدا، موحسین عەبدوڵلای بەناو

پێشمەرگە بوو بە بەرپرسی لقی هەولێری یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستانی ناو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و نازناوی شۆڕشگێڕانیی درایێ و بوو بە مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان.
لەنێوان سالانی (1982-1985)دا بە دەیان جار لەگەڵ مامۆستا موحسین لە دۆڵی بالیسان و مورتکە تووشی یەکتر بووین، بەڵام هەردەم جێگای گومان بوو لای بەندە و هەرگیز متمانەم پێی نەدەکرد و خۆم لێ لادەدا یان رووم نەدەدایێ و ماوەی ئەوەم نەدەدا باسی سیاسەتم لەگەڵ بکات.
وەلێ کاتی گیرانم لە رێکەوتی (2.3.1986)دا لە مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی، مامۆستا موحسین قسەی زۆری لەسەر کردم لای موقەدەم فازڵی جێگری بەڕێوەبەری مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی و ئەفسەری بەرپرس لە لێکۆڵینەوەم. مامۆستا موحسین بەو قسانەی کە بۆ موقەدەم فازڵی دەکرد، دەیویست ئەو تاوانەی کە شەهیدان تەحسین و جەمیل پێشتر لەسەری لەسێدارە درابوون بیخاتە ئەستۆی منیش و بەرەو پەتی سێدارەم ببات، وەلێ سەرکەوتوو نەبوو. بەڵام بەندە بەقسەی ئەو نەگیرابووم بەڵکو کەسێکی تر منی بەگرت دابوو کە تا ئێستاکە لە ژیاندا ماوە و لە هەولێر دەژیت.
پێموایە موحسین عەبدوڵلا لە ساڵی (1981)دا تەنیا بەناو بووە پێشمەرگە و لە راستیدا سەربە بەعس بووە، دواتریش کاتێ کە لە ناوەڕاستی ساڵی (1985)دا هاتەوە ناو رژێم و بوو بە یەکێک لە دڕندەترین فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی.
مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، لە رێکەوتی (1.4.1986)دا ئەو هەڤاڵانەی رێکخستنەکانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستانی بەگرتندا (مقداد بیلال حوسێن دزەیی ناسراو بە حاکم رزگار، کە خۆشبەختانە توانی پەنجەرەی مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی لە هەولێر بشکێنێت و رابکات، بەڵام بەداخەوە لە ناوەڕاستی ساڵی (1987)دا لە نزیک بەستۆڕە دەکەوێتە بۆسەی جاشان و شەهید دەبێت. دیار محەمەد عەلی نانەکەلی (حاکم دیار) کە هیچ ئاوڕێکی لێ نەدراوەتەوە، جیهاد نوری تاهیر شێروانی و موزەفەر کەمال عەزیز خۆشناو بالیسانی)، کە هەرسێکیان لە کۆتایی مانگی چوار یان سەرەتای مانگی پێنجی ساڵی (1986)دا وەکو ئێمە گواسترانەوە بۆ ئەمنی هەولێر و هاتنە لای ئێمە لە تاکژوورەکانی (إنفرادي) ئەمنی هەولێر و بۆ نزیکەی ساڵێک بە یەکەوە بووین. دواتر ئەوان ئەو سێ هەڤاڵەی شۆڕشگێڕان لە رێکەوتی (13.5.1987)دا رەوانەی دادگای بەناو شۆڕشی عەواد بەندەر کران، کە موزەفەر خۆشناو سزای دە ساڵ زیندانی و هەر یەک لە حاکم دیار محەمەد نانەکەلی و جیهاد نوری شێروانی سزای هەتا هەتایە زیندانیکردنیان بۆ بڕدرایەوە، دواتر دووبارە لە ئەبوغرێب یەکمان گرتەوەو، تا هەموومان پێکەوە لە رێکەوتی (14.9.1988)دا ئازاد کراین. بەڵام بەداخەوە موزەفەر کەمال عەزیز خۆشناو لە ساڵی (2008)دا کۆچی دواییکرد بەبێ ئەوەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان ئاوڕێک لەو قارەمانەی زیندانەکانی بەعس و سەری رەش و ئاکرێ بداتەوە.
مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان، لە رێکەوتی (20.4.1986)دا کرێکارێکی رەنجدەر و کوردپەروەری باوەڕ پۆڵایین و بەرز بەقەد بەرزایی چیای قەرەچوغ بەناوی سلێمان کەریم قادر خەڵکی گوندی کورتاندرووی بناری چیای قەرەچوغ ناسراو بە (سلێمان کەبابچی) بەگرتدا کە سەربە رێکخستنەکانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستان بوو. لەگەڵ سلێمان کەبابچی لە زیندانی ئەمنی هەولێر بەیەکەوە بووین، کە خزمەتێکی یەکجار زۆرو گەورەی تەواوی زیندانییەکانی بەبێ جیاوازی دەکرد. سلێمان کەبابچی دواتر لە رێکەوتی (21.7.1987)دا سزای زیندانیکردنی هەتا هەتایەی لەلایەن عەواد بەندەرەوە بۆ بڕدرایەوە و تاوەکو رۆژی ئازادبوونی لە رێکەوتی (14.9.1988)دا لە زیندانی ئەبوغرێب لە شاری بەغدا پێکەوە بووین.
موحسین عەبدوڵلای فەرماندەی مەفرەزەی تایبەتی سەربە مەنزومەی ئیستیخبارات، لە رێکەوتی (24.9.1986)دا کۆمەڵێ تێکۆشەری تری لە هەڤاڵانی سەربە رێکخستنەکانی یەکێتیی شۆڕشگێڕانیی کوردستانی لە لایەن مەنزومەی ئیستخباراتی شیمالی بەگرتدا، کە ئەمانە بوون: (سیاد ئیبراهیم ناسراو بە سوارە خەڵکی گوندی سفەییەی کاکەییەکان، سدیق حوسێن گەزۆ کەڵەکی، عەبدولرەحمان پیرداود کەڵەکی، کەمال بایز ئیسماعیل دزەیی کاریتانی، برای ئەرسەلان بایزی ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان و کەسێکی

تر بەناوی موحسین بایز خەڵکی گوندی سفەیە). ئەو پێنج هەڤاڵەی سەرەوە دوای ئەوەی مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان بەگرتیدان، هەموویان پێکەوە لە ڕێکەوتی (2.2.1987)دا لە بەناو (دادگای شۆڕش)دا فەرمانی لە سێدارە دانیان بۆ دەرچوو، دواتر لە ڕێکەوتی (18.11.1987)دا لە بەغدا لە سێدارە دران.

موحسین عەبدوڵڵای سەربە مەنزومەی ئیستخبارات، لە ڕێکەوتی (16.5.1989)دا نەسروڵڵا نورەدین نەجمەدین سوورچی بەتاوانی ئەندامی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستانی سەربە قادر عەزیز و ئەلقەی پەیوەندی نێوان فرۆکەوان لیوا موحسین هەمزە حەسەن دزەیی و سەرکردایەتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە موسڵ بەگرتدا، کە یەکسەر بردیان بۆ ئیستخباراتی گشتیی بەغدا و دوای ئازار و ئەشکەنجەیەکی زۆر لە ڕێکەوتی (12.3.1990)دا لەگەڵ لیوای فرۆکەوان موحسین هەمزە حەسەن دزەیی خەڵکی گوندی سۆربەش کە (41) ڕۆژ بەر لە نەسرەدین سوورچی هەر مامۆستا موحسین عەبدوڵڵای شۆڕشگێڕان بەگرتی دابوو، لە دادگای بەناو شۆڕشی عەواد حەمەد بەندەری جەللاددا سزای لە سێدارەدانیان بۆ بڕدرایەوە. بەڵام خۆشبەختانە بەخت یاوەریان بوو و دوای (42) شەو و ڕۆژی پڕ لە ژیانی بۆنی خوێن و مەرگی ژووری سێدارە، هەردووکیان لە ڕێکەوتی (22.4.1990)دا سزای مەرگیان بۆ کرا بە زیندانی هەتا هەتایە و بۆ بەشی سزا تایبەتییەکان (قسم الأحکام الخاصة)ی ئەبوغرێب گواسترانەوە. پاشان لە ڕێکەوتی (22.12.1991)دا هەردووکیان پێکەوە ئازاد کران و گەڕانەوە کوردستان. ئەوەی پێویستە بگوترێت ئەوەیە کە مامۆستا موحسین، حەسەن ڕواندزی خاوەنی چێشتخانەی زانکۆ لە هەولێر و کەسێکی تر بەناوی دڵشاد محەمەد کە دوای ڕاپەڕین ڕوویکردە موسڵ و بەغدا و لە دوای ڕووخانی سەدامیش هەر لە بەغدا بوو، شایەد بووینە بەسەر هەریەک لە نەسروڵڵا سوورچی و لیوای فرۆکەوان موحسین هەمزە دزەیی. نەسروڵڵا نورەدین نەجمەدین سوورچی، ئێستاکە ئەندامی سەرکردایەتی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان – باڵی قادر عەزیزە و بەرپرسی مەکتەبی ڕاگەیاندنی حزبی ناوبراوە.

مامۆستا موحسین لە ساڵی (1988)دا دوو برای ئاشووری خەڵکی هەرمۆتەی کۆیەی بەناوەکانی سەلیم هەرمۆتی و سەباح هەرمۆتی برا بچووکی بەگرتدا، کە دواتر سەلیم هەرمۆتی سزای لە سێدارەدانی بۆ دەرچوو لەلایەن عەواد حەمەد بەندەر و سەباحی برایشی سزای زیندانیکردنی هەتا هەتایەی بۆ دەرچوو. سەلیم هەرمۆتی دواتر لە سێدارە دراو گەیشتە کاروانە هەمیشە زیندووەکە و هەرگیز نەمرانی کورد و کوردستان، وەلێ سەباح هەرمۆتی بۆماوەی (7) ساڵ لە زیندانی فاشییەکاندا مایەوە و لە کۆتایی ساڵی (1995)دا ئازادکرا، چونکە هەر لێبووردنێک بۆ کورد بهاتبایە ئەوی نەدەگرتەوە، سەرەڕای ئەوەی کە خۆی و شەهید سەلیم هەرمۆتی برای سەربە ڕێکخستنەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووینە.

مامۆستا موحسین عەبدوڵڵا دوای ڕاپەڕین بۆماوەی چەند ڕۆژێک چووە ناو یەکێک لە حزبە کوردستانییەکان، کەچی دوای کۆچڕەوەکەی (31.3.1991) پەنای بردە بەر ڕژێمی بەعس لە شاری موسڵ تا لە ساڵی (1993)دا لەوێ لەلایەن یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کوژرا. براکانی مامۆستا موحسین و نەوەکانیان ئێستاکە لە هەولێر سەربە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانن.

تێبینی: تاوانەکانی مامۆستا موحسینی شۆڕشگێڕان زۆر لەوە زۆرترن کە لێرەدا نووسراون، بۆیە داوا لە هەموو ئەو کەسانە دەکەم کە قوربانی دەستی ئەو تاوانبارەن یان خزم و کەسیان بەدەستی ناوبراو شەهید کراوە، بەهۆی ئەو ئیمێیلەوە (darsim2006@hotmail.com) ڕاستەوخۆ پەیوەندیم پێوە بکەن و پێشەکی سوپاسیان دەکەم.